

Vägledning med bakgrund och motiv
till Strålsäkerhetsmyndighetens
föreskrifter (SSMFS 2025:7) och
allmänna råd om övervakning av
stråldoser till arbetstagare i
radiologiska nödsituationer

Fastställd: Ulf Yngvesson

Datum: 2026-03-30

Dokumentnummer: 26-792

Innehåll

Bakgrund.....	4
Syfte	4
Föreskrifternas omfattning och innebörd i stort.....	4
Referenser och förkortningar	4
Tillämpningsområde och definitioner	6
Övervakning av stråldoser.....	7
Dokumentation och rapportering	10
Information till arbetstagare	12
Dispens.....	13

Bakgrund

Vid olyckor eller incidenter med spridning av radioaktivt material kan den som utför arbetsuppgifter i räddnings- eller skyddsinsatser utsättas för joniserande strålning. Det kan vara arbetstagare som deltar i räddningsinsatser kopplade till en radiologisk nödsituation, men även andra som behöver utföra särskilda arbetsuppgifter i området där det råder en radiologisk nödsituation. De nya föreskrifterna och allmänna råden ska säkerställa att stråldoserna övervakas, dokumenteras och registreras på ett systematiskt och tillförlitligt sätt.

Föreskrifterna och de allmänna råden gäller arbetstagare som kan komma att utföra uppgifter i samband med radiologiska nödsituationer, till exempel inom polis, räddningstjänst eller hälso- och sjukvård. De omfattar däremot inte arbetstagare som sedan tidigare arbetar i verksamheter med joniserande strålning.

Syfte

Syftet med föreskrifterna och de allmänna råden är att stärka skyddet för den som utför arbetsuppgifter i en radiologisk nödsituation men som vanligtvis inte arbetar med joniserande strålning.

Föreskrifternas och de allmänna rådens omfattning och innebörd i stort

Föreskrifterna och de allmänna råden vänder sig till den som sysselsätter någon med att utföra arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation. De gäller arbetstagare som kan komma att sättas in vid radiologiska nödsituationer, till exempel inom polis, räddningstjänst eller hälso- och sjukvård. De omfattar däremot inte arbetstagare som sedan tidigare arbetar i verksamheter med joniserande strålning.

Föreskrifterna och de allmänna råden fokuserar på de arbetstagare som till följd av arbete i radiologiska nödsituationer kan komma att få stråldoser som överstiger 6 millisievert effektiv dos.

Referenser och förkortningar

Rådets direktiv 2013/59/Euratom – Rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom.

Strålskyddslagen – strålskyddslagen (2018:396).

Strålskyddsförordningen – strålskyddsförordningen (2018:506).

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2018:1) om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning.

Prop. 2017/18:94 – Regeringens proposition Ny strålskyddslag (2017/18:94)

Klimat- och näringsdepartementets promemoria Verksamhet med strålning: arbetarskydd, tillsyn och sanktioner (KN2025/01305).

IAEA GSR Part 3 – IAEA Safety Standards: Radiation Protection and Safety of Radiation Sources: International Basic Safety Standards. International Atomic Energy Agency, Wien, 2014.

IAEA GSR Part 7 – IAEA Safety Standards: General Safety Requirements, No. GSR Part 7, Preparedness and Response for a Nuclear or Radiological Emergency. International Atomic Energy Agency, Wien, 2015.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser som ska iakttas av den som sysselsätter en arbetstagare med att utföra arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation som innebär att arbetstagaren kan komma att exponeras för joniserande strålning.

Föreskrifterna gäller inte för den som sysselsätter en arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att klargöra föreskrifternas tillämpningsområde.

Tillämpning av bestämmelsen

Av bestämmelsens första stycke framgår att föreskrifterna gäller i samband med en radiologisk nödsituation. Det innebär att föreskrifterna ska tillämpas under den tid då en radiologisk nödsituation pågår. Av 1 kap. 6 § strålskyddslagen framgår att med en radiologisk nödsituation avses en plötsligt inträffad händelse som inbegriper en strålkälla, som har medfört eller kan befaras medföra skada och som kräver omedelbara åtgärder. Efter att den radiologiska nödsituationen har upphört ska föreskrifterna inte längre tillämpas. I det läget kommer arbete med till exempel sanering, transporter eller upprättande av deponier att omfattas av de andra regler som i normala fall gäller för verksamhet med joniserande strålning enligt strålskyddslagen, strålskyddsförordningen och Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter.

Föreskrifterna gäller den som sysselsätter en arbetstagare. Av förarbetena till strålskyddslagen (prop. 2017/18:94 s. 145) följer att med att sysselsätta någon avses både den som bedriver en verksamhet med joniserande strålning och ”externa arbetsgivare”, dvs. sådana som, utan att själva bedriva en sådan verksamhet, sysselsätter arbetstagare i en verksamhet där arbetstagaren utsätts eller kan utsättas för strålning, till exempel företag som hyr ut personal. I normalfallet har en arbetstagare som utför arbetsuppgifter som räddningspersonal i en radiologisk nödsituation en anställning hos, eller ett uppdragsförhållande till, verksamhetsutövaren eller någon annan och har sina uppgifter vid en nödsituation utpekade i en beredskapsplan. Ansvaret för dosövervakningen ligger då på den som närmast sysselsätter personen i fråga. Om han eller hon är sysselsatt i den verksamhet där nödsituationen har uppstått, ligger ansvaret på verksamhetsutövaren. När det gäller andra anställda som utför samhällsviktigt arbete som måste upprätthållas i nödsituationen, ligger ansvaret för övervakningen på deras arbetsgivare. Om det är en person ur allmänheten som tilldelas uppgifter i själva nödsituationen, ligger ansvaret på den som ansvarar för räddningsarbetet och som har tilldelat uppgifterna (jfr. Klimat- och näringsdepartementets promemoria Verksamhet med strålning: arbetarskydd, tillsyn och sanktioner [KN2025/01305], s. 95).

Av 2 kap. 3 § strålskyddslagen och dess förarbeten (prop. 2017/18:94. s. 130) följer att en arbetstagare i en radiologisk nödsituation är någon som utför uppgifter som är kopplade till hanteringen av den radiologiska nödsituationen och uppgifter för att mildra dess konsekvenser. Uppgifterna ska vara sådana att personerna kan komma att exponeras för joniserande strålning. Det finns tre kategorier av arbetstagare som anses ha särskilda uppgifter vid en radiologisk nödsituation. Den första kategorin avser den som är arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning och enligt gällande beredskapsplan eller i nödsituationen har tilldelats särskilda uppgifter. Den andra kategorin rör arbetstagare som av den som ansvarar för räddningsarbetet vid en myndighet har tilldelats särskilda uppgifter i hanteringen av en radiologisk nödsituation enligt gällande beredskapsplan eller i händelsen har tilldelats särskilda uppgifter. Den tredje kategorin omfattar personer i allmänheten som har

tilldelats särskilda uppgifter i samband med att en radiologisk nödsituation av den som ansvarar för räddningsarbetet på den ansvariga myndigheten. Övriga personer som utför uppgifter i en radiologisk nödsituation ska behandlas som personer i allmänheten och inte som arbetstagare.

Av andra stycket följer att föreskrifterna inte gäller för den som sysselsätter en arbetstagare i en verksamhet med joniserande strålning. De innebär att föreskrifterna inte gäller för till exempel tillståndshavare för ett kärnkraftverk som kan komma att sysselsätta arbetstagare i en radiologisk nödsituation.

Bakgrund och överväganden

Dessa föreskrifter anses inte behöva gälla den som sysselsätter en arbetstagare i verksamhet med joniserande strålning, eftersom dessa verksamheter redan är reglerade i andra föreskrifter.

2 § Definitioner

2 § Ord och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i strålskyddslagen (2018:396).

Syfte

Bestämmelsen syftar till att klargöra betydelsen av de ord och uttryck som används i föreskrifterna.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen slår fast att de ord och uttryck som används i föreskrifterna har samma betydelse som i strålskyddslagen. Det innebär att begrepp som till exempel den som sysselsätter, arbetstagare och radiologisk nödsituation ska tolkas utifrån hur de definieras och används i strålskyddslagen och dess förarbeten.

Övervakning av stråldoser

3 § Övervakning av stråldoser

3 § Enligt 4 kap. 14 § strålskyddslagen (2018:396) ska den som sysselsätter en arbetstagare med att utföra arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation, om arbetstagaren kan komma att exponeras för joniserande strålning, övervaka exponeringen med individuell mätning eller genom en individuell bedömning av stråldosen.

Mätningen eller bedömningen ska ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner.

Allmänt råd till 3 §

Om arbetstagarens effektiva dos från arbete i en radiologisk nödsituation vid ett och samma tillfälle eller sammantaget under ett kalenderår bedöms överskrida 6 millisievert, bör övervakningen enligt 4 kap. 14 § strålskyddslagen (2018:396) av den effektiva dosen från extern exponering genomföras med individuell mätning.

Om arbetstagaren vid utförande av en arbetsuppgift bedöms kunna få en effektiv dos som överskrider 20 millisievert, bör den individuella mätningen av extern exponering göras med en direktvisande dosmätare som larmar om den ackumulerade stråldosen överstiger ett i förväg inställt värde.

Om en arbetstagares arbetsuppgifter innebär en risk för ett betydande intag av radioaktiva ämnen, bör stråldosen övervakas med individuell mätning av den intecknade dosen.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att övervakningen av stråldoser sker på ett systematiskt och tillförlitligt sätt.

Tillämpning av bestämmelsen

Av bestämmelsens första stycke framgår att den övervakning av stråldoser som krävs enligt 4 kap. 14 § strålskyddslagen ska ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner. Sådana rutiner kan till exempel tas fram inom ramen för organisationens planer för att hantera radiologiska nödsituationer.

Till bestämmelsen finns ett allmänt råd. Det allmänna rådet är en icke bindande generell rekommendation om hur den bindande bestämmelsen kan eller bör tillämpas. Det innebär att dosövervakningen kan ske med andra alternativa lösningar än dem som anges i det allmänna rådet, beroende på vilka omständigheter som råder i den radiologiska nödsituationen.

Av det allmänna rådets första stycke följer att övervakningen av persondoser från extern exponering, där exponeringen bedöms överskrida 6 millisievert, bör genomföras med individuell mätning. Mätningen kan till exempel ske genom att arbetstagarna utrustas med individuella dosmätare så att det går att kontrollera vilken stråldos en enskild arbetstagare har blivit utsatt för.

Om persondoserna från extern exponering bedöms kunna överskrida 20 millisievert bör, enligt det allmänna rådets andra stycke, en dosmätare med larmfunktion användas. Med larmfunktion avses att dosmätaren kan uppmärksamma arbetstagaren på när ackumulerad stråldos har uppnåtts.

Vem som ska göra den bedömning som avses i första och andra stycket kan lämpligen framgå av de dokumenterade rutiner som krävs enligt bestämmelsen.

Av det allmänna rådets tredje stycke framgår att om en arbetstagares arbetsuppgifter innebär en risk för ett betydande intag av radioaktiva ämnen, bör stråldosen övervakas med individuell mätning av den intecknade dosen. Intag av radioaktiva ämnen innebär att radioaktiva ämnen kommit in i kroppen genom inandning, förtäring eller genom huden och där ger upphov till en stråldos. Under förutsättning att korrekt skyddsutrustning används är risken för intag av radioaktiva ämnen dock liten. Det gör att man normalt enbart behöver ta hänsyn till extern exponering.

Enligt bestämmelsens andra stycke ska mätningen eller bedömningen ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner. Sådana rutiner behöver därför tas fram i förväg.

Bakgrund och överväganden

Av 4 kap. 14 § strålskyddslagen framgår att övervakningen av arbetstagare i samband med radiologiska nödsituationer ska genomföras på det sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att det därför inte är ändamålsenligt att ställa krav i föreskrifter på hur övervakningen ska utföras. Myndigheten har istället valt att ge allmänna råd om hur övervakningen bör ske i vissa situationer.

Referenser

Bestämmelsen genomför artikel 97.1 i rådets direktiv 2013/59/Euratom avseende kraven på förberedelser för individuell dosövervakning eller bedömning av persondoser.

4 § Kalibrering och funktionsprovning

4 § Instrument eller annan utrustning som är avsedd att användas för individuell mätning av en arbetstagares stråldoser ska

1. vara lämpad och kalibrerad för den typ av joniserande strålning som förekommer i den aktuella nödsituationen, och
2. genomgå regelbunden funktionsprovning.

Kalibreringen och funktionsprovningen ska ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det finns förutsättningar för korrekta mätresultat vid mätning av arbetstagares stråldoser.

Tillämpning av bestämmelsen

Med att instrument eller annan utrustning, enligt den första punkten i bestämmelsens första stycke, ska vara lämpad för den en typ av joniserande strålning som förekommer i den aktuella nödsituationen avses att instrument eller utrustning ska vara anpassad till aktuellt strålslag och strålningsenergi. Med att utrustningen, enligt samma punkt, ska vara kalibrerad avses en jämförelse mellan en referens och det instrument som ska kalibreras. Vid en kalibrering bestäms hur mycket instrumentets mätvärde avviker från referensens värde. Mätosäkerhet är det intervall kring mätvärdet som det sanna värdet med stor sannolikhet ligger inom.

Med kravet på regelbunden funktionsprovning, som ställs i första styckets andra punkt, avses att verifiera att ett instrument fungerar enligt de specificerade kraven för instrumentet och användarnas förväntningar.

Hur ofta kalibrering och funktionsprovningar behöver utföras beror på tekniska krav. Det beror även på i vilken omfattning och i vilket sammanhang, exempelvis i vilken miljö, som instrumentet eller utrustningen är planerad att användas. Vägledande kan till exempel vara tillverkarens anvisningar och rekommendationer. Om den som sysselsätter arbetstagarna i sin organisation saknar kompetens för att utföra kalibreringar och funktionsprovningar kan dessa till exempel utföras av en extern part med sådan kompetens.

Av andra stycket följer att den kalibrering och funktionsprovning som krävs enligt första stycket ska utföras enligt fastställda och dokumenterade rutiner. Sådana rutiner kan till exempel tas fram inom ramen för organisationens planer för att hantera radiologiska nödsituationer.

Bakgrund och överväganden

Det är viktigt att de instrument som används vid individuell mätning av stråldoser är avsedda för den typ av strålning som kan förekomma vid den aktuella nödsituationen. Vidare är korrekta mätningar viktiga för att åstadkomma ett bra strålskydd, och ett mätinstrument som visar fel utan att någon vet om det kan leda till felaktiga beslut i strålskyddsarbetet. Kalibreringar och funktionsprovningar säkerställer att instrumentet är tillförlitligt.

Referenser

Bestämmelsen genomför artikel 97.1 i rådets direktiv 2013/59/Euratom avseende förberedelser för individuell dosövervakning eller bedömning av persondoser.

Vid utformningen av bestämmelsen har requirement 14, paragraph 3.38 och requirement 21, paragraph 3.76 i IAEA GSR Part 3 samt requirement 26 paragraph 6.34 IAEA GSR part 7 beaktats avseende testning och kalibrering av utrustning.

Dokumentation och rapportering

5 § Dokumentation och rapportering

5 § För varje arbetstagare som sysselsätts i samband med en radiologisk nödsituation ska det finnas dokumentation av

1. de uppgifter, i tillämpliga delar, som anges i avsnitt A i bilaga X till rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom, i den ursprungliga lydelsen, och
2. underlaget från en individuell mätning eller bedömning av arbetstagarens stråldos.

Om arbetstagarens effektiva dos från arbete i en radiologisk nödsituation vid ett och samma tillfälle eller sammantaget under ett kalenderår överskrider 6 millisievert, ska de uppgifter som avses i första stycket 1 rapporteras till Strålsäkerhetsmyndigheten för registrering i det nationella dosregistret. Rapporteringen ska ske senast sex veckor efter att den radiologiska nödsituationen har upphört.

Dokumentationen och rapporteringen ska ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner.

För de arbetstagare som avses i andra stycket ska dokumentationen bevaras tills arbetstagaren har eller skulle ha uppnått en ålder av 75 år, dock i minst 30 år efter att arbetet i den radiologiska nödsituationen har upphört.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att arbetstagarnas exponering och arbete i radiologiska nödsituationer ska kunna följas upp.

Tillämpning av bestämmelsen

De uppgifter som anges i avsnitt A i bilaga X till rådets direktiv 2013/59/Euratom avser uppgifter om arbetstagarens identitet och anställning, uppgifter om den som sysselsätter arbetstagaren och om resultaten av den individuella dosövervakningen av arbetstagare som exponerats för joniserande strålning. I avsnitt A i bilaga X framgår följande.

– Uppgifterna om arbetstagarens identitet ska innefatta

- a) efternamn,
- b) förnamn,
- c) kön,
- d) födelsedatum,
- e) nationalitet, och
- f) personnummer.

– Uppgifterna om den som sysselsätter arbetstagaren ska innefatta namn, adress och organisationsnummer.

– Uppgifterna om arbetstagarens anställning ska innefatta

- a) arbetsgivarens namn, adress och organisationsnummer,
- b) datumet då den individuella dosövervakningen inleddes och, om tillgängligt, datumet då den avslutades, och
- c) kategoriindelningen av arbetstagaren enligt artikel 40.

– Resultaten av den individuella dosövervakningen av arbetstagaren som utsätts för strålning ska innefatta det officiella dosregistret (år – effektiv dos i millisievert – vid ojämn exponering, de ekvivalenta doserna i de olika delarna av kroppen i millisievert – vid intag av radionuklider, den intecknade effektiva dosen i millisievert).

Bestämmelsens krav på dokumentation av uppgifter i tillämpliga delar innebär till exempel att dokumentationskravet gällande arbetstagarens kategoriindelning inte gäller, eftersom arbetstagare i en nödsituation inte behöver kategoriindelas.

Av första stycket andra punkten följer vidare att dokumentationen även ska avse underlaget från den individuella mätningen eller bedömningen av arbetstagarens stråldos. Dokumentationen kan exempelvis bestå av information om ifall stråldosen har övervakats genom individuell mätning eller individuell bedömning och av information om vilket underlag som då har använts. Dokumentationen kan även bestå av uppgifter om i vilka geografiska områden som arbetstagaren har exponerats för strålning.

Av andra stycket framgår att om en arbetstagares effektiva dos överskrider 6 millisievert ska uppgifterna enligt avsnitt A i direktivets bilaga X rapporteras till Strålsäkerhetsmyndigheten för registrering i det nationella dosregistret. Med det nationella dosregistret avses det register hos Strålsäkerhetsmyndigheten dit stråldoser för arbetstagare ska rapporteras. Rapporteringen bör ske till myndighetens registrator.

Enligt tredje stycket ska dokumentationen och rapporteringen ske enligt fastställda och dokumenterade rutiner. Sådana rutiner kan till exempel tas fram inom ramen för organisationens planer för att hantera radiologiska nödsituationer.

I fjärde stycket regleras tiden för hur länge dokumentationen ska bevaras. Den tiden är densamma som för arbetstagare som tillhör kategori A i verksamheter med joniserande strålning. Det innebär att dokumentation för en arbetstagare ska sparas tills denne har eller skulle ha fyllt 75 år, dock minst i 30 år efter det att arbetet i den radiologiska nödsituationen har upphört. För en arbetstagare som har arbetat i en radiologisk nödsituation vid 65 års

ålder innebär bestämmelsen att dokumentationen ska sparas i ytterligare 30 år, dvs. tills vederbörande fyllt eller skulle ha fyllt 95 år.

Bakgrund och överväganden

Av art 44.1 d rådets direktiv 2013/59/Euratom följer att medlemsstaterna ska kräva att resultaten av dosövervakningen förs in i det datasystem för individuell radiologisk övervakning som medlemsstaten har inrättat. Enligt art 44.4 ska datasystemet åtminstone omfatta de uppgifter som anges i avsnitt A i direktivets bilaga X. Vidare anges i artikel 97.1 i direktivet att medlemsstaterna ska inrätta ett krishanteringssystem och införa adekvata administrativa bestämmelser för att upprätthålla ett sådant system. Krishanteringssystemet ska innefatta de delar som finns förtecknade i avsnitt A i bilaga XI. I den bilagan anges att krishanteringssystemet ska innefatta förberedelser för individuell dosövervakning av, eller bedömning av persondoser för, räddningspersonal och registrering av doser.

Strålsäkerhetsmyndigheten har valt att begränsa kravet på rapportering till det nationella dosregistret till att endast gälla arbetstagare vars effektiva dos från arbete i en radiologisk nödsituation vid ett och samma tillfälle eller sammantaget under ett kalenderår överskrider 6 millisievert. Detta för att inte belasta arbetet i en radiologisk nödsituation med dosrapportering av stråldoser av mindre betydelse för strålskyddet.

Referenser

Bestämmelsen genomför artikel 44.1 d och 44.4 i rådets direktiv 2013/59/Euratom avseende arbetstagare i radiologiska nödsituationer. Bestämmelsen genomför även artikel 97.1 i direktivet avseende förberedelser för registrering av persondoser.

Information till arbetstagare

6 § Information till arbetstagare

6 § En arbetstagare som har utfört arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation ska informeras om sin individuellt uppmätta eller bedömda stråldos.

Syfte

Syftet med bestämmelsen är att arbetstagare som utfört arbetsuppgifter i en radiologisk nödsituation ska få information om sin stråldos efter en utförd arbetsinsats.

Tillämpning av bestämmelsen

Bestämmelsen ställer krav på att den som sysselsatt en arbetstagare i samband med en radiologisk nödsituation ska se till att arbetstagaren informeras om den stråldos som han eller hon har erhållit vid arbetsuppgifter i samband med en radiologisk nödsituation. Bestämmelsen reglerar inte närmare hur eller av vem informationen ska ges, utan informationen kan lämnas av en för uppgiften lämplig person och på det sätt som är lämpligt med tanke på rådande omständigheter. Det skulle till exempel i ett visst fall kunna vara lämpligt att lämna informationen i direkt anslutning till en mätning eller bedömning av stråldosen, samtidigt som omständigheterna i den rådande nödsituationen innebär att det inte är möjligt, med konsekvensen att det i stället behöver göras vid ett senare tillfälle.

Bakgrund och överväganden

En arbetstagares rätt till information om sin exponering för joniserande strålning följer av internationella regelverk och rekommendationer. Av art 44.1 b i rådets direktiv 2013/59/Euratom följer bl.a. att medlemsstaterna ska kräva att resultaten av individuell

dosövervakning av exponerade arbetstagare i nödsituationer enligt artikel 53 görs tillgängliga för den berörda arbetstagaren. I IAEA GSR Part 7 requirement 11, paragraph 5.61 finns krav på att arbetstagare ska informeras om erhållna stråldoser.

Referenser

Bestämmelsen genomför artikel 44.1 b i rådets direktiv 2013/59/Euratom avseende arbetstagare i radiologiska nödsituationer.

Vid utformningen av bestämmelsen har requirement 11, paragraph 5.61 i IAEA GSR Part 7 beaktats.

Dispens

7 § Dispens

7 § Strålsäkerhetsmyndigheten kan ge dispens från dessa föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det kan ske utan att det kan antas medföra en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

Tillämpning av bestämmelsen

I bestämmelsen anges att Strålsäkerhetsmyndigheten har möjlighet att ge dispens från dessa föreskrifter och under vilka förutsättningar som dispens kan ges. En dispens innebär en förändring av en generellt gällande kravbild genom att undantag medges från en regel i det enskilda fallet. Om dispens önskas skickas en dispensansökan till Strålsäkerhetsmyndigheten där det framgår från vilka bestämmelser eller vilken del av en bestämmelse, som dispens söks, vilka särskilda skäl som finns och varför en dispens kan ges utan att det kan antas medföra en oacceptabel risk för att människor eller miljön utsätts för skadlig verkan av strålning.

Med särskilda skäl avses att det ska finnas någon speciell omständighet som medför att dispens behövs. Det kan handla om en eller flera omständigheter som ensamt eller tillsammans medför att det är motiverat att för den aktuella verksamheten ändra kravnivån på en eller flera bestämmelser, eller delar av dessa. Ändringen i kravnivå är bara möjlig om det finns särskilda skäl och ovanliga omständigheter som talar för att en sådan ändring kan vara acceptabel. Bedömning av om en dispens medges eller inte görs alltid av Strålsäkerhetsmyndigheten utifrån de omständigheter som har beskrivits i det enskilda ärendet.

Om Strålsäkerhetsmyndigheten finner att det finns förutsättningar för dispens beviljas ansökan. Den beviljade dispensen kan vara av mindre omfattning än vad som anges i ansökan. Dispensbeslutet kan också förenas med kompletterande villkor för verksamheten som måste följas för att dispensen ska gälla.